

Memoriu către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului

Situația dezastruoasă a sistemului educațional românesc și în cazul de față a statutului disciplinei istorie în școală, impune luarea unor măsuri energice în acest sens. Istoria, ca știință umanistă, are drept scop formarea de caractere puternice, de mentalități necesare unei societăți deschise europene. În același timp, istoria contribuie la dezvoltarea spiritului național, a demnității de a fi român și a conștiinței noastre de neam. Se pare că societatea românească și conducătorii ei alesi uită avertismentul marelui nostru istoric Nicolae Iorga, care afirma în perioada interbelică, într-un context oarecum similar, că „Acei ce nu-și cunosc istoria riscă să o repete”. Din păcate, afirmația istoricului este mai adevărată decât ne-am dori să credem în zilele de astăzi când societatea românească se află într-o derivă nemaiîntâlnită. Din cauza reformelor din ultimii 15 ani, școala nu mai reprezintă o sursă de educație, de generalizare a valorilor în societate, ci, din contră, ea a stigmatizat educația de calitate în schimbul impunerii de teme schematice, nerelevante, de manuale cu stiluri plicticoase de ilustrare a informației istorice, neatrăgătoare, redactate într-o limbă de lemn, în multe cazuri stilurile fiind preluate din exterior fără a se face măcar o analiză minimă a aplicabilității lor. Este o reluare, reușită din păcate, a teoriei formei fără fond enunțată încă de junimiștii secolului al XIX-lea.

În cazul reformei curriculare aplicate domeniului istorie, efectele au fost dramatice. Noile politici în acest domeniu au devenit practic de neînțeles pentru profesorii de la catedră, neconsultați măcar o dată. Realitatea, din nefericire, i-a afectat atât pe elevi cât și pe părinți. În cazul celor dintâi studiul istoriei a devenit confuz, conținutul e în mare parte neadaptat realităților și așteptărilor lor. Impunerea studiului istoriei fără respectarea criteriului cronologic i-a bulversat și mai mult pe tineri, mulți dintre ei neînțelegând scopurile și obiectivele disciplinei. Reducerea numărului de ore s-a făcut fără a recalibra programa școlară, determinând acumularea de conținuturi ce trebuie predate într-un timp redus. Prin aceste măsuri a fost afectată calitatea actului educațional. Chiar și pentru părinți este greu de înțeles acest mod de gestiune al programei și al obiectivelor educaționale, ele nefiind conforme cu tradiția școlii românești. Timpul alocat predării istoriei a fost redus la o oră pe săptămână, cu excepția filierei teoretice, profilele umane. Reducerea drastică a timpului alocat de planul cadru disciplinei istorie, afectează în mod evident dezvoltarea spiritului național, al celui civic și european, lăsând un gol în valorificarea modelelor necesare dezvoltării unei societăți democratice. Prin această politică haotică, lipsită de viziune, condamnăm societatea la mediocritate și intoleranță. Este grav că elevii educați până acum

sunt victime ale manipulărilor venite din toate direcțiile și faptul ridică serioase semne de întrebare.

Pentru îmbunătățirea calității procesului educațional și punerii istoriei pe locul care i se cuvine, pentru educarea societății în spiritul demnității apartenenței la valorile naționale și europene, pentru cunoașterea și implementarea spiritului civic, moral în mod ireversibil în interiorul societății românești, pentru împiedicarea transformării viitorilor cetățeni români într-o masă de manipulare de către diferiți factori ai vieții publice, pentru impunerea unui traseu ireversibil al europeanizării societății, noi, participanții la Școala de Vară de la Sighet din iulie 2012 alături de Fundația Academia Civică, cerem imperativ:

1. *Studiul istoriei la clasa a IV-a să se realizeze de către profesori de istorie, ținând cont că mulți dintre învățători nu au competențe științifice și didactice specifice disciplinei istorie. În multe cazuri aceștia, în timpul alocat istoriei, predau noțiuni specifice altor materii. De asemenea solicităm introducerea în planul cadru a unei ore de istorie pe săptămână la clasa a IV-a și nu una la două săptămâni cum se întâmplă astăzi.*

2. *Introducerea obligatorie în planul cadru a două ore de istorie săptămânal la clasele V-VII, necesare aprofundării elementelor de bază referitoare la istorie, pe care un elev trebuie să le cunoască. În multe cazuri, în ciclul liceal elevii nu fac dovada cunoașterii unor concepte cheie necesare istoriei, precum încadrarea în timp și spațiu, cronologie etc.*

3. *Introducerea în planul cadru al ciclului superior al liceului a studiului istoriei românilor, indiferent de filieră, pentru cel puțin două ore pe săptămână. Este regretabil că astăzi se studiază programe de istorie ce cuprind teme de istoria românilor integrate în istoria universală, fără a se face o distincție clară. Suntem de acord că este necesară studierea istoriei universale sau europene pentru ca elevii să cunoască contextul istoric în care românii au evoluat. Însă este contraproductiv a se amesteca cele două direcții, determinând bulversarea elevilor în mod special. Construirea unei identități ar întări sentimentul de identitate națională, acesta fiind și scopul predării istoriei în școală. Mai mult, la nivel european se consideră că „este legitim ca programa de istorie să fie considerată un mijloc de dezvoltare și de menținere a unui sentiment de identitate națională” (cf. Consiliul Europei și istoria în școală, Strasbourg, 1997).*

4. *Solicităm introducerea în cadrul programei de istoria română a temelor referitoare la cultura și civilizația medievală, modernizarea statului român în secolul al XIX-lea survenită după 1866, cultura și mentalitățile în perioada interbelică, democrația interbelică. Necesitatea introducerii unor asemenea teme este dată de faptul că ele recomandă modele de urmat de către elevi, exemple de bune practici în dezvoltarea societății. De asemenea,*

studierea acestor teme ar asigura interdisciplinaritatea cu alte domenii cum ar fi literatura română sau filozofia. Parcurgerea acestor teme demonstrează elevilor europenitatea lor și justifică eforturile de modernizare actuale pe care societatea le face dându-le un sens, o continuitate. Preluarea unor teme, viziuni din perioada modernă sau contemporană ajută elevii de a se raporta la diferite contexte contemporane.

5. Modificarea viziunii asupra programei de istorie specifică clasei a XI-a în sensul eliminării temelor de pseudoistorie. Unele dintre temele din această programă sunt considerate banale de către elevi, conținutul lor fiind regăsit doar prin simpla citire a certificatului de garanție al unui produs comercial. De asemenea, e recomandabil ca teme cum ar fi regimurile totalitare, să nu fie redundante în programe specifice claselor a X-a, a XI-a și a XII-a. Mai mult, solicităm consultarea obligatorie și nu fictivă a profesorilor de la catedră în conceperea planurilor cadru și a programelor școlare referitoare la disciplina istorie. Până acum, conceperea acestor programe s-a făcut de către comisii obscure create la nivel ministerial, ale căror membri nu cunosc suficient necesitățile profesorilor la catedră. Ceea ce este și mai trist e faptul că toate propunerile trimise cu ocazia așa-ziselor dezbateri publice pe tema programelor, au fost respinse în bloc. Sperăm că Ministerul Educației nu va mai perpetua aceste practici incorecte și jignitoare la adresa profesorilor, elevilor și părinților, ci va promova o dezbatere reală în această direcție.

6. Introducerea în planul cadru a celei de-a doua ore de istorie universală pe săptămână la clasele cu profil real și tehnic.

7. Introducerea obligativității cursului legat de regimul comunist și represiunea comunistă împotriva poporului român cel puțin la clasele liceelor cu profil teoretic. Chiar și în documente europene este revendicat dezideratul cunoașterii trecutului, mai ales a aceluia din perioadele totalitare ale istoriei. Studiarea conținuturilor având această temă este recomandată de către Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei. În rezoluția numărul 1481 din 25 ianuarie 2006, la punctul 7 se specifică: „Adunarea Parlamentară este convinsă că asumarea istoriei este una dintre condițiile care trebuie îndeplinite pentru a se evita repetarea crimelor în viitor. Mai mult, evaluarea morală și condamnarea crimelor comise joacă un rol important în educarea tinerei generații”.

8. Introducerea disciplinei istorie ca probă obligatorie la examenul de Bacalaureat pentru toți absolvenții de liceu. Este cel puțin curios că persoanele care vor să obțină cetățenia română sunt obligate să susțină un test de istorie și civilizație românească, în timp ce cetățenii născuți în România nu sunt încurajați să-și cunoască propria istorie încă de pe băncile școlii.

9. *Introducerea la nivelul ciclului inferior al liceului, indiferent de filieră, a unei discipline distincte numite „Cultură civică”, în care să se studieze, de pildă: comportarea în familie și societate, doctrine politice, cetățenia europeană, drepturi și obligații cetățenești, principii democratice, importanța exprimării votului etc. Necesitatea studierii lor este dată de lipsa unei culturii politice în societatea românească contemporană, cu grave consecințe asupra dezvoltării acesteia.”*

Semnează: Participanții la cea de-a XV-a ediție a Școlii de Vară a Memorialului Victimelor Comunismului și al Rezistenței, organizată de Fundația Academia Civică în colaborare cu Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului.

Sighet, iulie 2012